

Allmänna motioner om mervärdesskatt

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet ett antal motioner från den allmänna motionstiden under hösten 2008.

Bland motionerna finns ett flertal förslag som gäller skattesatserna på mervärdesskatteområdet. Vidare finns motioner som behandlar reglerna för ideell verksamhet, särskilt second hand-försäljning, och vissa andra frågor inom området mervärdesskatt.

Samtliga motioner avslås.

Till betänkandet har lämnats ett särskilt yttrande (s, v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Skattesatser	5
Ideell verksamhet – second hand-försäljning	9
Omvänd skattskyldighet och andra momsfrågor avseende byggverksamhet m.m.	10
Avdrag för ingående mervärdesskatt	13
Särskilt yttrande	15
Skattesatser, punkt 1 (s, v, mp)	15
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skattesatser

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sk207, 2008/09:Sk250 yrkande 3, 2008/09:Sk258, 2008/09:Sk262, 2008/09:Sk263, 2008/09:Sk290, 2008/09:Sk306, 2008/09:Sk307, 2008/09:Sk320, 2008/09:Sk373, 2008/09:Sk381, 2008/09:Sk398, 2008/09:Sk417, 2008/09:Sk422 och 2008/09:Sk423.

2. Ideell verksamhet – second hand-försäljning

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sk226, 2008/09:Sk252, 2008/09:Sk254, 2008/09:Sk456, 2008/09:Sk496 yrkandena 1 och 2 samt 2008/09:Sk503.

3. Omvänd skattskyldighet och andra momsfrågor avseende byggverksamhet m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sk294, 2008/09:Sk296, 2008/09:Sk371 yrkande 8 och 2008/09:Sk410.

4. Avdrag för ingående mervärdesskatt

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sk387 och 2008/09:Sk493.

Stockholm den 26 februari 2009

På skatteutskottets vägnar

Lennart Hedquist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Hedquist (m), Lars Johansson (s), Annicka Engblom (m), Laila Bjurling (s), Ulf Berg (m), Jörgen Johansson (c), Raimo Pärssinen (s), Gunnar Andréén (fp), Christin Hagberg (s), Lena Asplund (m), Fredrik Schulte (m), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Åke Sandström (c), Helena Leander (mp), Hans Olsson (s) och Lars Gustafsson (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I det följande behandlar skatteutskottet allmänna motionsyrkanden som rör mervärdesskatteområdet. Motsvarande motioner behandlades under förra riksmötet i betänkande 2007/08:SkU20. Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag, se bilaga.

Utskottets överväganden

Skattesatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motioner om förändringar i skattesatserna på mervärdesskatteområdet.

Jämför särskilt yttrande (s, v, mp).

Bakgrund

Mervärdesskatt ska betalas till staten vid sådan omsättning inom landet av varor och tjänster som är skattepliktig och som görs i en yrkesmässig verksamhet. Mervärdesskatt ska också betalas vid skattepliktiga gemenskapsinterna förvärv och vid import. Mervärdesskattesatsen anges som en påläggsprocent, dvs. procentsatsen används för att räkna ut ett pålägg på beskattningsunderlaget före mervärdesskatt.

Huvudregeln är att mervärdesskatt tas ut med 25 %. Härutöver finns det två reducerade skattesatser, 12 % och 6 %. De reducerade skattesatserna har följande tillämpningsområden.

12 %: Livsmedel, hotellrums- och campinguthyrning, konstnärs försäljning av egna konstverk, import av konstverk, samlarföremål och antikviteter.

6 %: Dagstidningar, tidskrifter och böcker, entré till konserter, biograf, teater-, opera- och balettföreställningar, djurparker, persontransporter, viss biblioteksverksamhet, viss museiverksamhet, upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, rätt till ljud- och bildupptagning och idrottsområdet.

Med livsmedel avses alla ämnen eller produkter som är avsedda att ätas eller som människor rimligen kan förväntas äta. Det saknar betydelse om ämnena eller produkterna är bearbetade, delvis bearbetade eller obearbetade.

Om mat och dryck för förtäring serveras på restaurang, kafé eller liknande tillhandahålls en tjänst. Skattesatsen är då 25 %. Tar kunden med sig färdiglagad mat räknas detta som försäljning av varor. Skattesatsen är då 12 %.

Motionerna

I ett flertal motioner föreslås sänkt eller slopad mervärdesskatt för nya grupper av varor eller tjänster.

Skattesatser på kulturområdet

I motion Sk207 av Nina Larsson (fp) föreslås en översyn av mervärdesskattesatserna inom kulturområdet så att enhetlighet mellan olika musikgenrer uppnås.

I motion Sk306 av Per Lodenius och Sven Bergström (c) föreslås att momsnivån för musikverksamhet ska vara densamma oavsett om det gäller underhållning med dans eller inte. Ett tillkännagivande om en förändring som innebär att samma skattesats ska gälla för dans liksom för annan kultur- och idrottsverksamhet bör göras.

I motion Sk320 av Hans Hoff (s) förordas en översyn i syfte att uppnå mer enhetliga momsregler för kulturella aktiviteter.

I motion Sk262 av Anna König Jerlmyr och Hillevi Engström (m) föreslås en översyn av momsstatserna för konstförsäljning.

I motion Sk290 av Olof Lavesson (m) föreslås en översyn av momsreglerna för konstnärer, konstgallerier och importerad konst.

Restaurangmoms m.m.

I motion Sk263 av Anna König Jerlmyr (m) föreslås att regeringen ska verka inom EU för en reducerad restaurangmoms.

I motion Sk381 av Anna König Jerlmyr (m) föreslås en översyn av mervärdesskattereglerna för cateringverksamhet i samband med tillhandahållande av serveringspersonal så att den låga skattesatsen på 12 % kan tillämpas även i dessa situationer.

I motion Sk422 av Patrik Forslund (m) föreslås ett tillkännagivande om behovet av lägre momssats på restaurangtjänster.

Övriga motioner om skattesatser på momsområdet

I motion Sk250 yrkande 3 av Sten Bergheden (m) föreslås ett tillkännagivande om behovet av att se över möjligheterna att sänka momsen på bensin och diesel.

I motion Sk258 av Staffan Appelros (m) föreslås ett tillkännagivande om att ett borttagande av momsen på alla typer av mindre elproduktionsanläggningar bör övervägas.

I motion Sk307 av Cecilia Widegren (m) föreslås ett tillkännagivande om att möjligheten till lika momssats för egenvårdsprodukter bör ses över.

I motion Sk373 av Ingemar Vänerlöv (kd) föreslås ett tillkännagivande om behovet av att utreda ett avskaffande av moms på körkortsutbildning.

I motion Sk398 av Mats Pertoft m.fl. (mp) föreslås ett tillkännagivande om att möjligheten att befria försäljningen av elbilar från moms bör utredas.

I motion Sk417 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) föreslås ett tillkännagivande om att möjligheten att avskaffa moms på veterinärkostnader bör övervägas.

I motion Sk423 av Johan Linander och Per Lodenius (c) föreslås ett tillkännagivande om att det bör utredas om momsens på glasögon och kontaktlinser kan sänkas.

Utskottets ställningstagande

Frågan om skattesatserna på momsområdet har under lång tid varit föremål för en närmast kontinuerlig diskussion och var aktuell också vid förra årets behandling av allmänna motioner på mervärdesskatteområdet (2007/08: SkU20).

Efter ett tillkännagivande från riksdagen våren 2002 (bet. 2001/02: SkU18, rskr. 199) tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet – Mervärdesskattesatsutredningen (dir. 2002:141). Utredningen lämnade i juni 2005 delbetänkandet Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt? (SOU 2005:57) med en rekommendation om att de nuvarande tre olika mervärdesskattesatserna 25, 12 och 6 % ersätts med en enda enhetlig skattesats, som beräknas till 21,7 %. I sitt slutbetänkande På väg mot en enhetlig mervärdesskatt (SOU 2006:90) presenterar Mervärdesskattesatsutredningen förslag som rör livsmedelsmomsen och ett antal korrigeringar av gränsdragningar m.m. inom ramen för dagens differentierade skattesatser. Som en följd av dessa förslag möjliggörs också en sänkning av normalskattesatsen. Mervärdesskattesatsutredningens slutbetänkande har inte remissbehandlats.

Inom EU har frågan om vilka varor och tjänster som kan omfattas av reducerad skattesats diskuterats under flera år i rådet utan att medlemsstaterna har kunnat komma överens. Diskussionerna avslutades temporärt i början av 2006 genom att man förlängde det s.k. lågmomsförsöket. Medlemsstaterna uppmanade då kommissionen att ta fram en utvärderingsrapport senast den 30 juni 2007.

I juli 2007 lade kommissionen fram ett meddelande, KOM(2007) 380, inför rådet tillsammans med en utvärderingsrapport skriven av den oberoende tankegruppen Copenhagen Economics. I meddelandet för kommissionen ett resonemang om hur det framtida skattesatssystemet skulle kunna se ut.

Under 2008 förde Ekofinrådet vid ett flertal tillfällen diskussioner om utformningen av den framtida skattesatsstrukturen i mervärdesskattedirektivet.

Parallellt med den principiella diskussion som förs i rådet lämnade kommissionen i juli 2008 ett begränsat, konkret förslag som bl.a. innebär möjlighet för alla medlemsstater att tillämpa reducerad mervärdesskattesats på de tjänster som ingår i försöket med reducerad skattesats på vissa arbetsintensiva tjänster (det s.k. lågmomsförsöket) och på restaurangtjänster. Vidare lämnade kommissionen förslag om vissa tekniska justeringar av tex-

ten i mervärdesskattedirektivet. Frågan behandlades även vid Europeiska rådets möte den 11–12 december 2008 då Europeiska rådet begärde att Ekofinrådet ska lösa denna fråga före Europeiska rådets möte i mars 2009.

Enligt faktagromemoria 2008/09:FPM14 baseras den svenska ståndpunkten på synsättet att mervärdesbeskattning indirekt utgör en skatt på arbete. Den naturliga utgångspunkten för regeringen vid översynen av EU:s skattesatsstruktur är därför regeringens övergripande mål om fler i arbete. Vid utformningen av en framtida skattesatsstruktur bör ekonomiska principer vara vägledande som främjar en bättre fungerande samhällsekonomi med ett högre arbetsutbud och en högre permanent sysselsättning i den vita, beskattade sektorn. Vidare bör det inom direktivet finnas möjlighet för unionens medlemsländer att använda mervärdesskatten för att påverka samhällens inkomstfördelning. En central aspekt att bevaka är att de administrativa kostnaderna för företag som sysslar med handel inom gemenskapen hålls nere. Regeringen anser att följande tre principer i första hand bör vara vägledande vid fastställande av vilka varor och tjänster som i framtiden ska kunna omfattas av reducerad skattesats:

- ökad produktivitet (motverka hemarbete och svartarbete)
- högre strukturell (varaktig) sysselsättning (ökat arbetsutbud, eventuellt även riktad efterfrågan mot områden med lågutbildad arbetskraft)
- inkomstfördelning.

Vid föregående års behandling av frågor om skattesatser på mervärdesskatteområdet upprepade utskottet i likhet med tidigare år ”att ordningen med reducerade skattesatser och undantag genomgått en grundlig kartläggning och analys som visar att det finns goda skäl att sträva efter ett system med så få undantag och områden med reducerad skattesats som möjligt. Samtidigt framgår det att önskemålen om enkla och lättillämpade skatteregler inte kan ses isolerat utan hela tiden måste vägas mot andra samhälleliga behov.”

Utskottet konstaterar nu liksom tidigare att den framtida utformningen av skattesatsstrukturen och den diskussion som förs inom ramen för EU-samarbetet övervägs av regeringen. Utskottet ser därför inte någon anledning att för närvarande rikta ett tillkännagivande till regeringen om en förändring av mervärdesskattesatsstrukturen, inklusive införande av nya områden med reducerad skattesats eller ändrade gränsdragningar. Motionerna avstyrks.

Ideell verksamhet – second hand-försäljning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om den ideella sektorns mervärdesbeskattning inklusive de om second hand-försäljning med hänsyn till det beredningsarbete som pågår.

Motionerna

I motion Sk226 av Cecilia Widegren (m) föreslås ett tillkännagivande om behovet av att se över momsreglerna för second hand-butiker.

I motion Sk252 av Elisabeth Svantesson och Walburga Habsburg Douglas (m) föreslås att momsfriheten för ideella organisationer behålls.

I motion Sk254 av Lars Elinderson (m) föreslås ett snabbt utredande av och genomförande av åtgärder så att momsplikt för ideell second hand-verksamhet inte skadar verksamheten.

I motion Sk456 av Annelie Enochson (kd) föreslås ett tillkännagivande om behovet av att säkerställa att inte second hand-butiker som driver hjälperverksamhet och biståndsarbete momsbeläggs.

I motion Sk496 av Inger Davidson och Désirée Pethrus Engström (kd) föreslås att ideell verksamhet även i framtiden ska vara momsbefriad. Vidare föreslås att Sverige i sina kontakter med EU ska verka för att unionens momsregler utformas så att de främjar det ideella samhället.

I motion Sk503 av Mikael Oscarsson (kd) föreslås att second hand-verksamhet som drivs av ideella föreningar och religiösa samfund ska vara momsbefriad.

Utskottets ställningstagande

Allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund som bedriver verksamhet som de inte behöver betala inkomstskatt för enligt inkomstskattelagen ska enligt dagens regler i 4 kap. 8 § mervärdesskattelagen (1994:20, ML) inte heller betala någon mervärdesskatt för omsättningar som görs i denna verksamhet. Sådana allmännyttiga ideella föreningar som är befriade från inkomstskatt och mervärdesskatt saknar – liksom privatpersoner – möjlighet att dra av mervärdesskatten på sina inköp.

Mervärdesskatteutredningen har i betänkandet Mervärdesskatt i ett EG-rättsligt perspektiv (SOU 2002:74) funnit att det generella undantaget från mervärdesskatt för allmännyttiga ideella föreningar och trossamfund som finns i Sverige inte är förenligt med EG-rätten och måste tas bort.

EU-kommissionen har i en formell underrättelse till Sverige uppmärksammat att de svenska mervärdesskattereglerna för allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund inte synes överensstämma med EG:s mervärdesskattedirektiv.

Av svaret på skriftlig fråga 2008/09:224 framgår att den svenska regeringen har besvarat underrättelsen den 9 oktober 2008. Finansministern har den 27 januari 2009 i ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2008/09:533) sagt följande: ”Regeringens utgångspunkt är att undvika ändringar i momsreglerna för ideella föreningar och registrerade trossamfund, men vi kan komma att behöva ändra våra regler i ljuset av hur den fortsatta rättsliga processen utvecklar sig. Regeringen har bett två utredare att undersöka hur de svenska skattereglerna kan utformas för att dessa ska överensstämma med EG-rätten, om en lagändring behöver genomföras (Fi2008:D). Utgångspunkten för utredarnas arbete är således att undvika ändringar men om ändringar i lagen måste göras som leder till negativa ekonomiska konsekvenser för den ideella sektorn i sin helhet ska utredarna föreslå kompenserande åtgärder. Regeringen eftersträvar enkla regler som inte innebär ökat administrativt krångel.”

I föregående års betänkande 2007/08:SkU20 om allmänna motioner på mervärdesskatteområdet anförde utskottet om den nu aktuella frågan, med hänvisning till vad man sagt året dessförinnan, att föreningslivet och det ideella arbete som bedrivs i föreningar i syfte att främja vissa allmännyttiga ändamål, såsom sociala, välgörande, religiösa, politiska, idrottsliga, konstnärliga eller liknande kulturella ändamål, har en lång tradition i vårt land. Föreningarnas stora betydelse för det svenska samhället, och även internationellt, kan inte nog understrykas.

Utskottet ansåg det angeläget att de allmännyttiga ideella föreningarna och trossamfunden även i fortsättningen får en så positiv behandling som möjligt vid en eventuell momsbeläggning. Alla möjligheter till lättnader i mervärdesbeskattningen – eller hel befrielse – som står till buds inom ramen för den gemenskapsrättsliga lagstiftningen på området måste tas till vara.

Utskottet utgick redan föregående år från att regeringen har samma inställning och ansåg att resultatet av regeringens beredning skulle avvaktas. Sedan dess har de två utredarna tillsatts, och utskottet finner att det finns förstärkta skäl att avvakta regeringens beredning. Motionerna avstyrks.

Omvänd skattskyldighet och andra momsfrågor avseende byggverksamhet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår förslag om utvärdering och förtydliganden av reglerna om omvänd skattskyldighet i bryggbranschen liksom motioner om regler om uttagsbeskattning vid fastighetsarbete i egen regi och om moms på arbetskostnader vid ROT-arbete.

Motionerna

I motion Sk371 yrkande 8 av Claes-Göran Brandin och Lars Mejern Larsson (s) föreslås ett tillkännagivande om att en utvärdering av omvänd skattskyldighet för moms på byggtjänster bör göras.

I motion Sk410 av Lars-Arne Staxäng och Lisbeth Grönfeldt Bergman (m) föreslås att förtydliganden görs så att det av lagstiftningen om omvänd skattskyldighet för byggbranschen klart framgår vilka företag som omfattas och när reglerna ska användas.

I motion Sk294 av Inge Garstedt och Ewa Thalén Finné (m) föreslås en översyn av om uttagsskatt även fortsättningsvis ska ske vid fastighetsarbete i egen regi.

I motion Sk296 av Göran Montan (m) föreslås en översyn av momsen på arbetskostnad för ombyggnation och renovering av eget boende.

Bakgrund

Omvänd skattskyldighet

I proposition 2005/06:130 föreslogs att bestämmelser om omvänd skattskyldighet skulle införas i mervärdesskattelagen (1994:200, ML) för att motverka undandragande av mervärdesskatt inom byggsektorn. Vid omsättning inom landet av följande tjänster ska förvärvaren vara skattskyldig i stället för den som tillhandahåller tjänsten (omvänd skattskyldighet). Det gäller tjänster avseende fastighet, byggnad eller anläggning som kan hänföras till mark- och grundarbeten, bygg- och anläggningsarbeten, bygginstallationer, slutbehandling av byggnader eller uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare. Förvärvaren ska också vara skattskyldig vid omsättning av tjänster som innebär byggstämning och uthyrning av arbetskraft för den nämnda typen av aktiviteter. För att omvänd skattskyldighet ska gälla krävs att den som förvärvat tjänsten är en näringsidkare som i sin verksamhet inte endast tillfälligt tillhandahåller sådana tjänster, eller en annan näringsidkare som tillhandahåller en näringsidkare av det först nämnda slaget sådana tjänster. En fastighetsägare eller fastighetsförvaltare i den egenkapen är inte en sådan förvärvare som ska tillämpa omvänd skattskyldighet. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget, och reglerna om omvänd skattskyldighet trädde i kraft den 1 juli 2007.

Fastighetsarbete i egen regi

Underhåll, lokalstädning, fönsterputsning, renhållning och annan fastighetskötsel ska enligt 2 kap. 8 § ML uttagsbeskattas när fastighetsägaren utför arbetena i egen regi, dvs. med egna anställda, även om verksamheten i övrigt inte är mervärdesskattepliktig. Uttagsbeskattning sker dock endast om nedlagda lönekostnader, inräknat avgifter som grundas på lönekostnaderna för arbetena, överstiger 300 000 kr för beskattningsåret (fram till den 31 december 2008 var beloppsgränsen 150 000 kr).

Utskottets ställningstagande

Omvänd skattskyldighet innebär en avvikelse från huvudregeln enligt vilken den som omsätter en vara eller tjänst är skyldig att betala mervärdesskatt till staten (skattskyldig). För det fall omvänd skattskyldighet gäller beträffande viss eller vissa omsättningar måste den som tillhandahåller tjänster av det aktuella slaget ta ställning till huruvida sådan skattskyldighet ska tillämpas i det enskilda fallet eller ej. Omvänd skattskyldighet medför därför, som många remissinstanser påpekade, att den administrativa hanteringen av mervärdesskatten kan bli i viss mån mer betungande och komplicerad, och därmed mer kostsam. Den extra administrativa hantering som omvänd skattskyldighet kan medföra bedömdes dock vid införandet av reformen (prop. 2005/06:130 s. 35 f.) bli av begränsad betydelse och fick därför anses vara acceptabel.

Regeringen uppmärksammade även att särregler av detta slag också kan ge upphov till vissa gränsdragnings- och tolkningsproblem och försökte ge en tydlig beskrivning av de tjänster som ska omfattas av omvänd skattskyldighet. Det förutsågs därför inte bli några större gränsdragningsproblem. De negativa konsekvenser som en ordning med omvänd skattskyldighet kan leda till skulle också vägas mot det stora behovet av att vidta åtgärder för att motverka skatteundragandet inom byggsektorn.

När reglerna infördes uttalade utskottet i sitt betänkande 2005/06:SkU30 s. 7 följande: "Eventuella ökade kostnader bör dock bli relativt begränsade. De särregler som föreslås berör också i princip enbart företag inom byggsektorn. Generellt sett torde enligt propositionen större företag ha bättre möjlighet än mindre företag att klara hanteringen av särregler. För små och medelstora företag som omsätter den aktuella typen av tjänster kan det dock förmodligen, med hänsyn till att de har färre antal kunder än större företag och mindre fakturaflöden, vara jämförelsevis enklare att hålla reda på om det är fråga om sådana transaktioner för vilka omvänd skattskyldighet ska tillämpas eller ej."

Utskottet finner att det även fortsättningsvis finns anledning att vara uppmärksam på de tillämpningsproblem och administrativa problem som den omvända skattskyldigheten kan ge upphov till för företagen. Utskottet noterar att i regleringsbrev för Skatteverket för budgetåret 2009 ges verket i uppdrag att utvärdera den omvända skattskyldigheten för byggsektorn när det gäller reglernas effektivitet att motverka skatteundragande samt om och i vilken mån reglerna medfört en ökning av den administrativa hanteringen för berörda företag. Om Skatteverket vid utvärderingen finner brister i regelverket ska även förslag på lämpliga åtgärder lämnas. I samband härmed ska Skatteverket även göra en bedömning av om det finns behov av att ange de tjänster som omfattas av den omvända skattskyldigheten i någon form av förteckning. Utvärderingen ska ske i samråd med branschens aktörer. Uppdraget ska redovisas senast den 1 april 2010.

I föregående års betänkande anförde utskottet om uttagsbeskattning på fastighetsarbete i egen regi, liksom året dessförinnan, ”att bakgrunden till bestämmelsen är att många fastighetsförvaltande företag, bl.a. bostadsförvaltningsföretagen, inte är skyldiga att ta ut mervärdesskatt i sin verksamhet och därför inte heller kan dra av den skatt som fristående fastighetsskötare debiterar. För att undvika att bostadsförvaltare och andra mervärdesskattebefriade företag helt går över till fastighetsskötsel i egen regi av skatteskal har sådan egenregiverksamhet belagts med mervärdesskatt om kostnaden överstiger 150 000 kr (numera 300 000 kr). Regeln tillkom i samband med 1990 års skattereform (prop. 1989/90:11). Enligt utskottets mening syftar beskattningen till att förhindra konkurrenssnedvridande effekter av den mervärdesskattefrihet som gäller för bostadsförvaltare och vissa andra fastighetsförvaltare.” Utskottet var tidigare år inte berett att tillstyrka en översyn i syfte att slopa denna beskattningsregel. Någon anledning att i år göra en annan bedömning föreligger inte.

Förslaget i motion Sk296 av Göran Montan (m) om en översyn av moms på arbetskostnad för ombyggnation och renovering av eget boende i syfte att minska frestelsen att köpa ”svarta” tjänster torde till sitt syfte ha tillgodosetts genom den aviserade propositionen med förslag om skattereduktion på ROT-arbete.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet de angivna motionsyrkandena.

Avdrag för ingående mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ändringar i reglerna om avdrag för ingående mervärdesskatt.

Allmänt

Vid företagens förvärv av personbilar råder avdragsförbud enligt mervärdesskattelagen (ML), utom i några speciella verksamheter (t.ex. taxirörelse, trafikskolor). Som personbil räknas enligt ML också lastbil med skåpkaroseri utan separat förarhytt och med en totalvikt om högst 3 500 kg.

Lastbilar med flak och skåpbilar som har en luftspalt mellan förarhytt och skåp behandlas dock som normala varor i mervärdesskattehänseende och är alltså inte utsatta för någon särskild begränsning vad gäller avdragsrätten för näringsidkare.

Avdrag får inte heller göras för ingående moms på kostnader för stadigaravande bostad även om bostaden används i momspliktig verksamhet (t.ex. som mangårdsbyggnad i lanbruk eller som personalbostad). Detta gäller även bostäder i kulturhistoriskt intressanta näringsfastigheter. Avdragsförbudet omfattar både kostnader för byggnaden (inredning, reparationer

m.m.) och kostnader för boendet (vatten- och avloppsinstallationer m.m.). Med stadigvarande bostad avses en byggnad eller del av en byggnad som är inrättad för boende. Vid tillämpning av reglerna görs en helhetsbedömning av karaktären på byggnaden med avseende på bl.a. byggnadens konstruktion, storlek, planlösning och utrustning.

Motionerna

I motion Sk493 av Staffan Anger (m) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att avdrag för ingående mervärdesskatt vid inköp av lätta lastbilar ska få göras.

I motion Sk387 av Otto von Arnold (kd) redogörs för det faktum att för en viss kategori av näringsfastigheter finns ingen avdragsrätt för mervärdesskatt, nämligen bostäder. Därför föreslås en översyn av lagstiftningen vad avser kulturhistoriskt intressanta näringsbyggnader i syfte att underlätta bevarandet av dessa fastigheter.

Utskottets ställningstagande

I betänkande 2006/07:SkU13 och i 2007/08:SkU20 behandlades det förhållandet att mervärdesskattelagens avdragsbegränsning för personbilar omfattar också vissa lätta lastbilar och bussar. Följden är att ett företag som köper en mindre skåpbil måste ta hänsyn till mervärdesskattelagens särskilda krav på separat förarhytt om man vill dra av den ingående mervärdesskatten på anskaffningen.

Utskottets uppfattning var då att den nuvarande regleringen är onödigt byråkratisk och krånglig, och det bör enligt utskottets mening finnas möjlighet att förändra reglerna på ett sätt som gör att företagen kan köpa eller hyra mindre skåpbilar lämpliga för ändamålet i sin verksamhet utan att behöva ta hänsyn till olika särregler om avdragsbegränsningar vid uttaget av mervärdesskatt. Detta torde också ge en positiv effekt på koldioxidutsläppen då dessa fordon ofta har bättre miljöegenskaper, såsom låga utsläpp av koldioxid.

Utskottet ansåg att det fortfarande fanns ”anledning att ifrågasätta de aktuella reglerna ur ett förenklingsperspektiv. Förhandlingarna om grunderna för dessa regler är dock fortfarande inte avslutade på EU-nivå och det kan inte heller uteslutas att en förändring skulle kunna få avsevärda budgetmässiga konsekvenser. Utskottet förutsätter dock att regeringen deltar i de europeiska förhandlingarna med utgångspunkt i att det ska vara möjligt att genomföra förenklingar av de aktuella reglerna om avdragsbegränsning för bilar.”

Utskottet delar inte heller uppfattningen i Sk387 att avdragsrätt bör medges för kulturhistoriskt intressanta näringsfastigheter som innehåller bostäder.

Motionerna avstyrks.

Särskilt yttrande

Skattesatser, punkt 1 (s, v, mp)

Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s), Christin Hagberg (s), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Helena Leander (mp) och Hans Olsson (s) anför:

Vi anser att följande punkter bör vara vägledande vid fastställande av mervärdesskattesatser.

- Skattesatserna ska utformas så att finansieringen av den gemensamma välfärden prioriteras.
- Systemet ska utformas så att företagens fullgörandekostnader hålls låga genom att det administrativa krånglet med gränsdragningsproblem begränsas.
- Sverige ska lyfta fram mer effektiva styråtgärder än reducerade mervärdesskattesatser för att nå mål om ökad sysselsättning och förbättrad europeisk konkurrenskraft.

Vi anser även att miljöaspekter bör kunna övervägas som skäl för reducerade mervärdesskattesatser. Vi anser dock att punktskatter på miljöfarliga produkter i allmänhet är mer effektiva än sänkt skatt på mer miljöanpassade produkter.

Mervärdesskatt är en skatt som betalas på nästan all konsumtion av varor och tjänster och är att betrakta som en konsumtionskatt. Det främsta kravet på mervärdesskattesystemet som infördes i Sverige 1991 var att det skulle ge skatteintäkter till våra gemensamma utgifter. Därutöver framhölls samhällsekonomisk effektivitet, att systemet skulle innehålla så få indirekta eller dolda subventioner som möjligt, vara enkelt att tillämpa och vara fördelningspolitiskt acceptabelt. En generell och enhetlig mervärdesskatt var den som bäst motsvarade dessa krav. Om konsumenten kan välja mellan olika varor och tjänster, av vilka en del är belagda med full skatt, andra med lägre skatt och åter andra är skattefria, snedvrids konsumtionsmönster med samhällsekonomiska effekter som följd. En mervärdesskatt bör således likformigt träffa all konsumtion av varor och tjänster samtidigt som produktion och distribution går fria genom avdragsrätt för ingående skatt. Trots att flera reducerade skattesatser införts sedan dess finns det skäl att låta dessa principer vara vägledande även i dag.

Mervärdesskatten är en viktig inkomstkälla för att finansiera vår gemensamma välfärd och för sysselsättningen i den gemensamma sektorn. Mervärdesskatten är i allmänhet inte ett effektivt styrinstrument. Nedsättningar har snedvridande och tillkrånglande effekter på konkurrens, företagande, konsumtion och produktion. För att öka människors arbetskraftsdeltagande

är det mer effektivt att – i stället för att reducera mervärdesskatten för vissa tjänster och branscher – rusta individerna via utbildning och praktik eller andra mer individuellt utformade stöd för anställning.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Sk207 av Nina Larsson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av mervärdesskattesatserna inom kulturområdet.

2008/09:Sk226 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om momsregler för second hand-butiker.

2008/09:Sk250 av Sten Bergheden (m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att sänka momsen på bensin och diesel till samma nivå som kollektivtrafiken har.

2008/09:Sk252 av Elisabeth Svantesson och Walburga Habsburg Douglas (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att behålla momsfrihet för ideella organisationer.

2008/09:Sk254 av Lars Elinderson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om momsplikt för ideell second hand-verksamhet.

2008/09:Sk258 av Staffan Appelros (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en borttagning av momsen på alla typer av mindre elproduktionsanläggningar.

2008/09:Sk262 av Anna König Jerlmyr och Hillevi Engström (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över momssatserna för konstförsäljning.

2008/09:Sk263 av Anna König Jerlmyr (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör uppvakta EU om en reducerad restaurangmoms.

2008/09:Sk290 av Olof Lavesson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av momsreglerna för konstnärer, konstgallerier och importerad konst.

2008/09:Sk294 av Inge Garstedt och Ewa Thalén Finné (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av om uttagsskatt även fortsättningsvis ska finnas på fastighetsarbete.

2008/09:Sk296 av Göran Montan (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av momsen på arbetskostnad gällande ombyggnation och renovering av eget boende.

2008/09:Sk306 av Per Lodenius och Sven Bergström (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mervärdesskatt på dans.

2008/09:Sk307 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten till lika momssats för egenvårdsprodukter.

2008/09:Sk320 av Hans Hoff (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn i syfte att uppnå mer enhetliga momsregler för kulturella aktiviteter.

2008/09:Sk371 av Claes-Göran Brandin och Lars Mejern Larsson (båda s):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvärdera omvänd skattskyldighet för moms på byggtjänster.

2008/09:Sk373 av Ingemar Vänerlöv (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda ett avskaffande av moms på körkortsutbildning.

2008/09:Sk381 av Anna König Jerlmyr (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mervärdesskattereglerna för cateringverksamhet.

2008/09:Sk387 av Otto von Arnold (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av lagstiftningen vad avser kulturhistoriskt intressanta näringsbyggnader.

2008/09:Sk398 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att befria försäljningen av elbilar från moms.

2008/09:Sk410 av Lars-Arne Staxäng och Lisbeth Grönfeldt Bergman (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lagstiftningen om omvänd skattskyldighet för byggbranschen.

2008/09:Sk417 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga möjligheten att avskaffa moms på veterinärkostnader.

2008/09:Sk422 av Patrik Forslund (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över momssatsen på restaurangtjänster.

2008/09:Sk423 av Johan Linander och Per Lodenius (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om momsen på glasögon och kontaktlinser.

2008/09:Sk456 av Annelie Enochson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att inte second hand-butiker som driver hjälpverksamhet och biståndsarbete momsbeläggs.

2008/09:Sk493 av Staffan Anger (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att få göra avdrag för ingående mervärdesskatt vid inköp av lätta lastbilar.

2008/09:Sk496 av Inger Davidsson och Désirée Pethrus Engström (båda kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ideell verksamhet även i framtiden ska vara momsbefriad.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i sina kontakter med EU bör verka för att unionens momsregler utformas så att de främjar det ideella samhället.

2008/09:Sk503 av Mikael Oscarsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att second hand-verksamhet som drivs av ideella föreningar och religiösa samfund ska vara momsbefriad.